

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.
Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Nr. 5550/1916.

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orășii-Mari, Ienopolei și al Hălmagiului, precum și al părților adnexate din Bănatul-Timișan.

Iubiților cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Ișus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă!

„Hristos se naște, mări-ți!; Hristos din ceriuri, întâmpinați-l; Hristos pe pământ, întâțați-vă; cântați Domnului tot pământul și cu veselie lău dați-l popoarelor, că s'a preamărit... oda I. a can. Praznicului

Iubiților creștini și fii sufletești!

Chemarea și datorința arhierilor de acum este totaceea, care a fost și chemarea și datorința sfinților învățați și apostoli ai Domnului și a tuturor următorilor lor după veacuri în păstoria turmei lui Hristos.

De după aceasta chemare și datorință am fost și sunt în deplină cunoștință a trebuințelor omului spre ajungerea scopului vieții sale de pe pământ, și după ce omul trăiește nu numai cu pâne ci și cu cuvântul lui Dumnezeu, am fost, sunt în deplină cunoștință și a adevărului recunoscut de întreaga suflare creștinească, că corpul omului nu are atâta trebuință de haină, deci de îmbrăcăminte, câtă trebuință are sufletul lui de hrana de toate zilele, adică: de luminare și deșteptare, de mângăiere, îmbărbătare și întărire.

În deplina cunoștință a acestei trebuințe a sufletului omenesc, chemarea și datorința mea mă îndeamnă, iar dragostea și interesarea mea părintească de binele și fericirea voastră vremelnică și vecinică mi impune: să mă cuget cu tot deadinsul la voi și să-mi îndrept privirea asupra voastră totdeauna, dar deosebi să o fac aceasta acum, când și sufletul vostru este greu ispitit de valurile viforoase ale vremurilor, prin cari trecem și noi cu aproape întreg rotogolul pământului lumii cunoscute.

Acestea avându-le în vedere, am așteptat cu mare dor apropierea sfinteii sărbători de

astăzi, când și voi simțind trebuința unei hrane sufletești, a unei mângăieri duhovnicești, luați îndemn de a cerceta mai cu de-adinsul sfânta biserică, și când faptice cercetați în număr mai însemnat acest lăcaș al măririi lui Dumnezeu, acest izvor pururea nesecat de lumină și în vățătură, de mângăiere și întărire a sufletului creștinesc.

Cunoscând acestea, folosesc cu plăcere prilejul dat, și de aceea mă aflu iarăși cu duhul meu între voi cu scopul și dorința ca: de o parte să prăznuim împreună acest mare praznic al întrupării Fiului lui Dumnezeu, iar de alta, ca împlinind porunca s. biserici și astfel datorința creștinească, să ne rugăm lui Dumnezeu, să-i aducem mulțămire, să aducem mărire numelui Lui, pentru toate câte face cu noi după a sa înțelepciune necuprinsă de mintea omenescă. Dar vin și cu scopul și dorința de a vă îndemna, ca din celeace vedem cu ochii și simțim cu inima, să luăm învățătură de a ne întocmi cugetele și simțirile, viața și faptele e astfel, ca ele să fie în consonanță cu legea, și ca în toate zilele și între toate împrejurările vieții să avem parte de binele și fericirea, de pacea și liniștea, după carea însetează tot pământeanul!

Iubiților creștini și fii sufletești!

Prăznuim astăzi și noi, cu întreaga lume de aceiași lege și credință, pomenirea minunei mai nouă decât toate minunile cele de demult; minune, prin care se desleagă întrebarea neînțeleasă și taina necuprinsă de mintea omenescă; de ce „Ingerul, cel mai nainte stătătoriu a fost trimis din ceriu să zică Născătoarei de Dumnezeu: Bucură-te prin

care a răsar Soarele; Bucură-te prin carea piere blăstămii; Bucură-te izbăvirea lacrimilor Evei; Bucură-te prin carea se înnoiește făptura¹⁾.

Da, aceasta vestire a îngerului, aceasta taină mai nainte necunoscută și necuprinsă de mintea omenească, s'a făcut cunoscută și deplin înțeleasă numai prin Nașterea Mântuitorului nostru Isus Hristos, deci prin însuși faptul, că Fiul lui Dumnezeu s'a făcut Fiul Fecioarei, de unde urmează: că de câteori prăznuim pomenirea acestui eveniment fără păreche în istoria lumii, de atâtea ori prăznuim nu numai plinirea făgăduinței lui Dumnezeu despre trimiterea Mântuitorului lumii, ci prăznuim și însași pomenirea îndeplinirii scopului trimiterii Mântuitorului tocmai așa, după cum îngerul a arătat acel scop în convorbirea cu Preacurata Născătoare de D-zeu.

Punându-ne acestea în vedere, înțelegem și putem înțelege pe deplin motivul bucuriei și al veseliei, ce a străbătut văzduhul la vestea venirii și a scopului venirii pe pământ a lui Mesia cel făgăduit de Dumnezeu și vestit de proroci cu veacuri mai nainte.

Și acest motiv al bucuriei și al veseliei este de înțeles cu atât mai vârtos, cu cât la auzul și la vederea venirii pe pământ a Mântuitorului nostru Isus Hristos, oamenii cu frica lui Dumnezeu s'au convins și au putut să se convingă despre nemărginita *dragoste* a lui Dumnezeu față cu făptura Sa; iar când a înțeles și scopul trimiterii pe pământ a lui Mesia cel așteptat, oamenii temători de Dumnezeu s'au convins, și s'au putut convinge, precum ne convingem și noi cei de acum, că Dumnezeu, părintele nostru cel ceresc este nu numai *atoateștiutoriu* ci și *atot bun și milostiv*, despre ce ne convingem și din însuși faptul, că, văzând întunerecul păcatului, în care orbecă poporul prin îndepărtarea sa dela lumină și adevăr, i-a trimis mântuire prin unul născut Fiul Său, prin îngerul sfatului Său celui mare, Care prin sfințele învățături, întărite cu pilda vieții proprii, deci cu puterea cuvântului aprins de focul dragostei sale dumnezeiești, a adus poporul la lumina cunoștinței de Dumnezeu, și împăcând ceriul cu pământul și pre om cu Dumnezeu, a înnoit toată făptura astfel, că în locul întunecului s'a sălășluit lumina, în locul vrajbei pacea, în locul blăstămii binecuvântarea, prefăcând astfel și lacrimile Evei în izvor de mângâiere și îndreptare spre viața creștinească, pentru toate veacurile.

¹⁾ Primul Icos al Acaftistului.

Cunoscând acum, că mântuirea, de după modul și forma cum s'a făcut, *este un dar deosebit al dragostei lui Dumnezeu față cu omul*, creatura Sa, este de înțeles atât motivul din care biserica creștină a așezat, cât și acela, pentru care credincioșii de pretutindeni ai acestei biserici, au prăznuit în toate veacurile și între toate împrejurările și prăznesc și acum cu mare mângâiere, cu mare bucurie și veselie această pomenire a îndurării dumnezeiești, recunoscând tot mai mult adevărul cuvintelor psalmistului, *„că la Domnul este milă și multă milostivire la el, și el va mântui pe popor de toate fărâdelegile lui“*¹⁾.

Acum dară, când și noi ne-am adunat la prăznuirea pomenirii acestui mare dar dumnezeesc, acum când corzile inimei noastre le mișcă însemnătatea cântării: *„Hristos se naște, măriți-l; Hristos din ceriu, întâmpinați-l; Hristos pe pământ înălțați-vă“*, cum am și putea prăznuți mai potrivit, decât să ne ridicăm peste grijile de toate zilele și să ne înălțăm ochii minții și cugetul inimei la Dumnezeu părintele ceresc, carele ne-a dat, și de acolo să ne ducem cu ochii credinței la ieslea din Vifleem, unde s'a născut Hristos, și văzându-L înfășat în scutece, să ne închinăm Lui, ca și împăratului și Dumnezeului nostru, și în locul darurilor Magilor, noi să-i depunem darul inimei noastre de *credință tare* în dumnezeirea Lui, *dragostea noastră nefațărită* către sfințele Lui învățături, și *nădejdea noastră* vie în ajutorul Lui preainalt. Acum însă, când ochii inimei mele stau iarăși față'n față cu cugetul inimei voastre, nu pot să trec fără observare faptul, că în ochii și'n fața voastră nu mai văd exprimată bucuria inimei din anii de pace, ceea ce s'ar putea explica cu rezbelul, ce decurge aproape de *doi ani și jumătate și cu urmările lui, cunoscute tuturor*.

Aceasta împrejurare însă nu are să micșoreze bucuria sfintei prăznuiri, pentru că prăznuirea ca atare nu este a ființei omului făcut din pământ, ci este a duhului, adică a acelei schinte nevăzute, pe care Dumnezeu a sădit'o în om spre a-i da viață și a-l face după chipul și asemănarea sa.

Rezbelul și urmările lui nu are să micșoreze sfânta prăznuire, pentru că deși sunt mari și simțite jertfele de tot soiul, jertfe aduse și de noi și poporul nostru, întocmai ca și celelalte popoare ale monarhiei și a țărilor aliate cu noi, dar mare este și cinstea noastră câștigată prin eroismul și vitejia soldaților noștri în scopul reușitei norocoasă a acestui resbel,

¹⁾ Ps. 103. v. 28.

vitejie recunoscută de toți factorii competenți și accentuată tocmai în zilele trecute de către un comandant care apreciind ținuta lor bărbătească, îmi scrie între altele: că „*feciorii români sunt fala și mândria armatei conduse de dânsul*”.

Dar bucuria prăznuirii nu trebuie să o micșoreze războiul de acum și urmările lui, mai presus de toate nici de aceea, pentru că coroana sfântului Ștefan, purtată mai înainte de preagrațiosul și pacinicul Rege de pie memorie Francisc Iosif I., s'a pus acum pe capul Majestății Sale, preagrațiosului nostru Rege Carol IV., Carele nainte de încoronare a trimis Statelor vrășmașe solie de pace, ceea ce ne întârește pe noi și împreună cu noi toate popoarele monarhiei și a țărilor aliate în credința și în nădejdea tare, că prin suirea pe tron a acestui Rege, s'au ivit zorile păcii.

Și în aceasta credință și nădejde trebuie să ne întărim cu atât mai vârtos, cu cât oferta de pace nu s'a dat pe motivul, că monarhia și puterile ei aliate s'ar simți slabe în continuarea acestui războiu mondial, ci s'a dat din adevărat sentiment creștinesc și din dragoste părintească către popoarele credincioase Scepturului său regesc, pentruca să încete măcelul, care cere jertfe prea mari și fără scop.

Să ne ridicăm deci peste grijile și neajunsurile vieții de acum, să prăznuim creștinește dându-ne seama de adevărul, că binele și fericirea pământeanului și așa nu stă în bunurile trecătoare a le lumii acesteia, ci fericirea este condiționată dela liniștea sufletului, iar liniștea dela păzirea legii și a poruncii dumnezeiești date tuturor cu cuvintele: „*Să iubesti pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău și din toată virtutea ta, iar pe deapropoalele tău, ca pe tine însuși*”.

Am atins acestea și spre a vă arăta, că simțesc împreună cu voi greutatea zilelor, dar tocmai aceasta împrejurare ne impune, să urmăm mai mult ca ori și când sfatului înțelept al apostolului neamurilor dat Colosenilor cu cuvintele: „*Cu înțelepciune să umblați către cei din afară, rescumpărând vremea. Cuvântul vostru să fie cu har, dres cu sare, ca să știți cum se cade a răspunde unuia fiește căruia.*”¹⁾ Și în asemenea zile grele se mai impune și trebuința de a ne ruga mai des cu cuvintele psalmistului: „*Pune Doamne straje gurii mele și ușe de îngrădire împrejurul buzelor mele.*”²⁾

¹⁾ Colos. 4 v. 5.

²⁾ Psalm. 140 v. 3.

Când vă pun acestea în vedere, naintea ochilor mei se deschide cartea acelu mare apostol scrisă credincioșilor din Corint, în carea, părându-i-se că le-a scris ceva prea aspru, continuă astfel: „*Nu vă scriu vouă acestea spre înfruntarea voastră, ci ca să vă învăț ca pe niște fii iubii*”³⁾ și astfel nici eu nu vă scriu cele de sus, că doară voi nu le-ați ști, ori știindu-le nu le-ați fi urmat întocmai, ci vi-le scriu spre învățătura voastră, ca să știți cum văd eu lucrurile, ca astfel să vă feriți de tot aceea, ce ar putea să vă conturbe zilele vieții.

După toate acestea rugând pe Dumnezeuul nostru, Dumnezeuul păcii și al îndurărilor, să caute cu blândețe asupra noastră a tuturor, și dacă ne și ceartă — cum ceartă fiecare părinte pe fii săi, să nu ne părăsească, dacă ne și judecă să nu ne osândească până în sfârșit, ci să-i fie milă de mulțimea orfanilor și a văduvelor și să trimită pe pământ pacea dorită și bunăvoire între oameni; Il rog totodată să binecuvinte casele și familiile voastre cu toate darurile trebuincioase la ajungerea scopului vieții creștinești ca să petreceți cu pace și liniște sfintele sărbători de acum și cele următoare, cu deplină bucurie și veselie. Amin.

Dat în sărbătoarea Nașterii Domnului din 1916.

Al vostru tuturor

de binevoitor

Joan J. Papp,

Episcopul Aradului.

Vasilie

Cu mila lui Dumnezeu smeritul Arhiepiscop și Metropolit al bisericii ortodoxe a Românilor gr. orientali din Ungaria și Transilvania.

Prea cucernicilor protopresbiteri, cucernicilor preoți și drept credincioșilor creștini ai de Dumnezeu păzitei noastre arhiedieceze Transilvane dar și pacea dela Dumnezeu cel mărit în sfânta Treime, iar dela smerenia mea binecuvântare arhierescă și bucurie sufletească pentru sfintele sărbători ale Nașterii Domnului nostru Isus Christos.

„Mărire intru cel de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bună voire”.
(Luca II. 14.)

Cu această veste îmbucurătoare, cu care corul îngerilor a întimpinat pe păstorii din Vitleem în marea noapte când s'a născut Mântuitorul lumii, Christos, vă întimpin și eu, iubii mei fii duhovnicești și vă zic ceea ce a zis îngerul Domnului către păstorii înspăimântați: „Nu vă temeți, că iată vestesc vouă bucurie mare, care va fi

³⁾ I. Cor. IV. v. 14.

la tot poporul, că s'a născut vouă astăzi Mântuitor, care este Christos Domnul, în celatea lui David", (Luca 2, 10, 11).

Certată cu sine, certată cu Dumnezeu, atunci ca și azi, omenimea aștepta un împăciuitor un mântuitor, care să-i redea pacea și liniștea sufletului. Și atunci, ca și azi, cruzimele și vărsările de sânge erau lucruri de toate zilele, ba ele erau consfințite chiar prin legi și prescripțiuni religioase.

Un preot român Plutarch, scârbit în sufletul său de religiunea, căria-i servise, strigă: „Nu era oare mai bine pentru Gali și pentru Schiți, să nu aibă nici măcar ideie despre Zeitățile lor, decât să creadă, că ele se bucură de sângele oamenilor junghiați pentru dănsule? Așa și pentru Cartageneni, cari sacrificau lui Cronos pe fiii lor, iar cel ce nu avea fii, cumpărau fiii oamenilor săraci, și îi tăiau ca pe pasări, iar mamele trebuiau să steie fără a se plânge sau fără se ofteze, căci ia din contră perdeau prețul, și copiii tot se junghiau“.

Dar să ascultăm pe Salustiu, să spună el, care era starea morală a societății romane nemijlocit înainte de Christos, în epoca cea mai înflorită, pe timpul lui Iuliu Cesar și în urmă a lui August. Să auzim, ce spune despre celatea eternă: „După ce avuția, zice el, începuse să se onoreze și cu dânsa s'a înstăpănit nisuița după glorie, pofta de a stăpâni și volnicia, — virtutea s'a ponegriț cu totul, sărăcia se privea ca un lucru desonorator și înjositor, nevinovăția ca fățarnicie. Ca urmare tineretul se făcuse luxuos, nesățios, trufaș, jeluitor, risipitor, cheluitor, averea sa o socotea de nimic și pofta averea altora, desprețuia onorarea, prietenia, simțul de rușine și respectul datorat lui Dumnezeu și oamenilor: pofta cătră desfrânări și cătră toate plăcerile îi robise“.

Între astfel de împrejurări conjurații lui Catelina, cari toți erau dintre nobili, se învoiseră să ucidă chiar pe părinții lor. Dreptul civil al Romanilor punea pe robii în rândul dobitoacelor. Stăpâni sileau pe robii lor să se lupte cu fiarele sălbătice, pentru ca ei să-și petreacă și să se desfăteze, alte dăți îi puneau pe cruce, îi restigniau. În Sparta, în Grecia părinții ca să-și învețe copiii lor să nu se îmbete, își îmbătau robii, iar când greșau copiii, băteau pe robii. La vânătoare tinerii aveau dreptul să ucidă pe robii. Iar ca culme a răului și a necredinței, aceste fiare în chip de om, cereau onoruri și închinăciune și jertfe dumnezeiești. August cesarele, după ce a provocat războiul civil, după ce a înșelat pe Pompei și a sfărâmat pe Antoniu, după ce a proscris de cetățeani, după ce însuși cu mâinile sale a scos ochii

lui Galie, — a ceru să i-se ducă închinăciune ca unui Dumnezeu, cu tămâie, icoane și preoți.

Astfel a fost nenorocita și jalnica stare morală și socială a popoarelor înainte de venirea Domnului. Iată deci, pentru ce ne-a spus ingerul să *nu ne temem*, căci el ne vestește bucurie mare, care va fi la tot poporul, că s'a născut nouă Mântuitor, care este Christos Domnul.

Omenirea decăzută și suferindă aștepta de veacuri venirea unui mântuitor ca s'o scoată din starea nefericită. În istoria tuturor popoarelor se află oarecare tradiții obscure și schimonosite despre venirea unui mântuitor în lume. Istoricul Svetoniu ne spune în biografia lui Vespasian, că pe timpul său în tot orientul era credința generală, că Mântuitorul va veni pela sfârșitul împărăției lui Iuda. De aceea și magii dela răsărit, întemeiați pe această credință, veniseră în Ierusalim întrebând, unde este noul împărat al Iudeilor? Cesarele August sub influența acestei credințe, vrând să știe, cine va fi acela, care va împărăți după dânsul, a întrebat oracolul din Delfi, care i-a dat următorul răspuns: „Un copil de evreu, care împărătește peste fericirii Zei, îmi poruncește, să părăsesc lăcașul acesta și să mă cobor în iad. Deci pleacă tăcând din altarele noastre“.

Istoricul Tacit, care a trăit în veacul întâiu după Christos și este cunoscut de altfel pentru ura sa contra persoanei lui Christos și a religiei întemeiate de el, însuși istoricește, că după o opinie antică și nealterabilă, care își avea originea în oracolele sacre, în curând se va vedea venind în Iudeea o putere, care va avea să conducă lumea întreagă. Cicerone, marele orator și filosof istoricește că: „oracolele antice învățau venirea unui rege, pe care trebuiau să-l recunoască toți cei ce voiau să se mântuiască“.

De aceea stăpânitorii Romei, ca să nu-și piardă puterea, au legiuit, ca pe timpul acela nici un copil de curând născut să nu se crească, iar Irod Idumeul a ucis pe toți pruncii din Vifleem. mii, erau de doi ani și mai jos, cam la 14,000 cari fapt prezis de prorocul Ieremia: „Glas în Rama s'a auzit, plângere și țipet mult. Rachil plângea pe fil săi și nu vrea să se mângâie, pentru că nu sunt“.

Plângere și tânguire și țipet mult se aude și azi, la sate, la orașe, în colibe săracilor ca și în palatele bogăților. Căci e a treilea an, de când bubuitul tunurilor nu mai înceată, sabia nu se mai așează în teacă și sângele omenesc nu mai înceată de a curge pârăie, războiul continuă cu toate grozăviile sale, pustind sate, orașe și țări înfloritoare cu toate produsele artei și ale științei omenesci de veacuri.

Iată de ce intonația corului ingeresc: „Marire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ

pace, între oameni bunavoiere" face să tresară inima creștinului de o bucurie cerescă astăzi mei mult, ca ori când altă dată. Iată de ce n-am simțit niciodată, ca și la aceste sărbători, adâncul înțeles al acestei cântări îngerești și n'am oftat atât de mult după sălășuirea și binecuvântarea păcii Dumnezeiești între oameni, ca la sărbătorile de acum ale nașterii Domnului.

Bucuria și speranța noastră să măresc, când cu solia îngerului, ne vine deodată solia Măjestății Sale Împăratul și regelui nostru Carol, vestindu-ne pacea dela înălțimea tronului glorios al străbunilor săi. Este acesta gestul maiestatic al unui mare și viteaz rege, care nu în victoriile militare și în cucerirea altor țări, ci în cucerirea inimilor, în iubirea și fericirea popoarelor sale își caută mărirea și gloria sa. Să-i urmărim dar, iubitorilor mei fii în Domnul, să-l încunjurăm cu credință și cu dragoste, să-i răspundem la iubirea lui părintească cu iubirea noastră fiască, totdeauna gata să aducem ori câte și ori și cât de mari jertfe, ce ni-s'ar cere, până la înfăptuirea păcii statornice spre binele și fericirea patriei.

O pace! nume dulce și mult dorit, temelia creștinătății, ce te vom numi pe tine? Christos însuși se numește pace, cum zice apostolul: „Christos este pacea noastră“. Drept aceea, iubitorii mei fii duhovnicești, cele ce sunt ale păcii, să le urmați, căci pacea este temelia sfântă și sigură a întăririi și dezvoltării noastre morale în viitor. Și astăzi, când pe pământ s'a arătat Christos împăratul păcii, să ne îmbrăcăm sărbătorește cu haina cuviinței, cu haina cea albă, simbolul curăției și al seninătății sufletesti, ca astfel cu toată dragostea și umilința să întâmpinăm pe împăratul păcii. În acest chip vă veți putea îndulci de binefacerile păcii, în viața aceasta și în cea din viitor.

Domnul Dumnezeu să vă dea darul îngăduinței și plata făgăduită celor făcători de pace, și toți împreună să strigăm astăzi, când Domnul în peștera s'a născut și în iesle s'a culcat pentru mântuirea noastră:

„Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună voire!“

Darul Domnului nostru Isus Christos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duch să fie cu voi cu toți Amin!

Oradea-mare, (Nagyvárad) la 10 Decembrie 1916.

Drepturi și datorințe.

(Predică ocazională).

Iubiții mei creștini!

Mai gata pe toate paginile sf. scripturi, dar mai ales a evangheliilor ni se spune cu toată seriozitatea, că fieștecarele dintre noi să-și împlinească datorința. „Atunci au venit și vameșii să se boteze și i-au zis: Învățătoriu! ce să facem? El a zis către dâșii: Nu luați nimic mai mult decât vă este rânduit. Și-l întrebau și ostașii zăcând: Și noi ce să facem? El li-a zis: Nu asuprați pe nimeni, nici nu acuzați strămb pe nimenia și vă mulțămiiți cu lefele voastre“. (Luca c. 3 v. 12—15). Iată iubitorii mei creștini numai un singur exemplu din cele multe cum ne p'runcește domnul nostru Isus Christos fiește căruia să-și împlinească datorințele sale. Vai și amar a fost și va fi de acel popor, care nu ține cu aceeași scumpătate și la datorințe ca la drepturi, pentru că acela se va asemăna unui trup din care numai corpul mai mișcă, iară celelalte membre sunt țapere. Istoria, adică aceea carte în care să înseamnă toate întâmplările dela începutul lumii, ne spune că toate popoarele, cari au încetat să-și împlinească datorințele au încetat și să mai trăiască. Au trăit pe pământ popoare viteje cari prin vitejia lor au câștigat comori și prăzi bogate și cugetând în mod nenorocos că ele numai trebuie să-și agereze vederea și să-și exerciteze brațele s-au pus pe gustarea a tot felul de plăceri, fără nici o teamă și fără nici o grije. Dar ce s'a întâmplat. Intr-o bună zi dușmanii au năvălit asupra lor și mii de brațe cari zilnic și-au împlinit datorința de a se exercită au biruit și au prăbușit poporul a cărui brațe s-au slăbit prin plăceri moleșitoare.

Păzitorii farurilor din mare ziua și noaptea trebuie să fie la postul lor pentru că și cea mai mică neglijență a lor ar costă mii de vieți omenești. Ce am zice noi dacă conducătorul locomotivei trenului cu care călătorim noi nu ar fi necurmat cu ochii și cu mintea la mersul trenului ci s'ar cugeta în altă parte făcând trenul să deraieze, pricinuindu-ne dureri ori chiar pericole de moarte?!

Dar să nu cugetăm iubitorii mei credincioși că numai cărmaciul trenului ori al corabiei trebuie să-și împlinească cu cea mai mare grije datorința sa, ci noi toți suntem datori să ne împlinim datorințele noastre, fiește care la locul său, pentru că prin lenea prin neglijența noastră putem să ne facem pagube nouă și deapropelui rostru. Tie t-ți place iubite creștine să fie rânduială în averea ta și toți slugii să asculte de tine totdeauna, dară ce crezi lui Dumnezeu nu-i place să fie rânduială în lume și ca fieștecare om să-și împlinească datorințele sale?!

Ni-se strânge inima de durere, iubitorii mei, nouă, păstorilor voștri sufletesti când trebuie să vedem că voi ce puținii vă împliniți datorințele. Iată pe câți dintre voi v-a ajutat bunul Dumnezeu să faceți averi frumoase, dar nu uitați iubitorii mei că tot bunul Dumnezeu care v-a dat norocul de a vă agonisi avere vă obligă să vă împliniți cu toată cinstea datorințele legate de avere. Nu e plăcut lucru înaintea lui Dumnezeu ca tu creștinul să iei venite grase după averea ta, să mănânci și să bei bine, să te îmbraci frumos, și de da-

torințe să uiți, dincontră, numai atunci poți fi plăcut înaintea lui Dumnezeu, dacă îți implinești datorințele. Voi iubitorilor mei creștini aveți drepturi foarte mari asupra bisericii și a școlii noastre. Tu poporul ai dreptul să alegi după placul tău preot și învățător dară nu uită că ai și datorința să-i susțini și să-i cinstești, pentru că așa cere s. scriptură. Preotul și învățătorul trebuie să poarte necurmat grije de voi, să vă lumineze mintea și să vă nobilizeze inima, dară iubitorii mei creștini, voi sveci stricta datorință să vă îngrijii de traiul lor, pentru că „vrednic este lucrătorul de plata sa” și porunca opta dumnezească oprește ca să rețini plata celui ce te-a slujit. Tu poporul ai dreptul să te intrunești în comitet și sinoade și să-ți aranjezi singur după plac afacerile bisericii tale, dară nu uită că ochiul lui Dumnezeu te însotește pretutindenea și veghiaza asupra faptelor tale, deci poartă-te și aici cu toată seriozitatea și cinstea, pentru că precum vei cinsti biserica ta, așa te va cinsti și Dumnezeu pe tine.

Uitați-vă, sfta biserică aceasta în care ne adunăm noi în toată Dumineca și sărbătoarea și ne rugăm lui Dumnezeu au zidit-o înaintea cu 100 de ani strămoșii noștrii, cari au fost oameni săraci, dar când au auzit că e vorba să se zidească o casă lui Dumnezeu au grăbit cu toți și și-au adus ultimul crucer ce l-au avut. Să ne ferească Dumnezeu însă se trebuia să cumva să o zidim noi din nou, pentru că s'ar face cea mai mare tulburare între credincioși, ba unii și-ar părăsi și legea numai să nu jertfească ceva pentru localul lui Dumnezeu. Dar de și noi cei de astăzi suntem de o sută de ori mai bogăți decât strămoșii noștrii de odinioară suntem de 100 de ori mai puțin darnici. Pe cât a fost de mare dragostea strămoșilor noștrii pentru biserica, pentru care și-au jertfit bucuros avutul și viața pe atât este de mare dragostea noastră celor de astăzi față de măririle trecătoare pământești. Dară nimic nu poate fi mai păgubitor pentru un popor decât desbărarea cu tot prețul de datorințe. Din părinți desmerdați și moleșiți să nasc copii fără vlagă și așa slăbiciunea sufletească să întinde tot mereu dela cel dintâiu până la cel din urmă. Iubiții, mei starea bisericilor, școlilor și a morminților noștrii, soarta preoților noștrii, durere, în cele mai multe cazuri ne arată că suntem încă departe de timpul când vom ști să prețuim și datorințele ca și drepturile. Să nu credeți iubitorii mei credincioși, că comorile adevărate ale lumii acesteia zac în bani și în holde, nu, ci ele zac în sufletul nostru și cu cât vom fi mai muncitori și mai de cinste cu atât vor isori aceste mai îmbelșugate din lăuntru nostru. Implinirea datorințelor oțelește sufletele pe când sgărzenia și lipsa de cinste moleșeste și înholnăvește inima omenească. De aceea iubitorii mei credincioși vă îndemn cu toată seriozitatea și bunăvoința, să vă impliniți cu cinste datorințele voastre față de biserică și școala voastră, față de preoți și învățătorii voștrii pentru că numai așa puteți fi plăcuți înaintea lui Dumnezeu și numai așa puteți da din zi în zi tot mai înainte. Amin.

Tit.

CRONICA.

Ziua încoronării în Arad. P. S. S. D. episcop diecezan a fost la încoronare în Budapesta, unde a fost și ales în comisiunea pentru predarea darului de glorie, după vechiul obicei de încoronare. În școlile românești din localitate s'a ținut festivitatea școlară prescrisă de cercularul episcopesc. Elevii inst. ped. teol. s'au adunat la ora 9 a. m. în localul școlar, unde în fața de față a corpului profesoral, prof. Nicolau Mihulin a ținut un discurs despre însemnătatea încoronării. A cetit apoi singrafal regal, jurământul și ceremonialul de încoronare. Dela școală s'a dus institutul în corpore la sf. biserică unde P. C. S. D. director Roman R. Ciorogariu, asistat de părinții Dr. G. Ciuhadu G. Bălean, T. Vătan, R. Frateș și de diaconi Dr. Lazar Iacob și Ioan Cioara a oficiat doxologia pentru Domnitor. După terminarea doxologiei a ținut o cuvântare în care a resumat istoria regatului ungur și a dat o icoană clară despre personalitatea regelui Carol IV reînviind în trupele tronului tradițiile de fidelitate ale poporului românesc. A asistat pe lângă elevii români a tuturor școlilor din Arad, membrii consistorului și un număr public Magistratul sa reprezentat prin un funcționar superior iar miliția prin o delegație de ofițeri.

Necrolog. În 9/22 Decembrie a. c. a răposat Ioan Christea, fost paroh în Sintani, tractul Beiușului în anul al 75 al vieții și al 47 al preoției sale. În mormântarea regretatului preot, care a fost și asesor în scaunul protopopesc, s'a făcut în 12/25 Decembrie prin adm. ppesc Moise Popoviciu cu asistența preoților. George Serac, Aurel Cotuna, Terențiu Moga, Ioan Popu, Ioan Popoviciu, George Popoviciu și Dimitrie Husariu. Răposatul odihnească în pace!

Majestatea Sa regele și Metropolitul V. Mangra. Precum am relevat în raportul nostru despre lucrările pregătitoare ale încoronării Escelența Sa dl Arhiepiscop și Metropolit *Vasilie Mangra* încă face parte, ca ales al camerei din comisia, care a prezetat Majestateii Sale proiectul diplomei de inaugurare. După terminarea acestui act, Majestatea Sa a ținut cercle cu ci prezenți și între cei dintâi a distins și pe Escelența Sa, grăindu-l. Majestatea Sa a accentuat, că Escelența Sa nu-i este necunoscut, deoarece își aduce aminte, că s'au întâlnit nu de mult în gara din Oradea-mare. Apoi Majestatea Sa interesându-se de situația credincioșilor bisericii ortodoxe române, a întrebat pe Escelența Sa, când va pleca a reședința din Sibiu? Escelența Sa a răspuns, că cu ajutorul lui Dumnezeu, cât mai curând — Din parte-ne observăm, scena întâlnirii Majestateii Sale cu Metropolitul V. Mangra a fost prinsă și eternizată și printr'un tablou fotografic, publicat deja în câteva reviste ilustrate din patrie.

„Deșteptarea“

Decorație nouă. Un ordin de zi al Monarhului înființează „Crucea Carol pentru trupe”. Statutele să elaborează de ministrul comun de război. Decorația să va da soldaților cari și-au pus viața în primejdie pentru tron.

Colecțiunea de predici a profesorilor Dr. T Tarnavschi Dr. E. Voiutski Îmi iau voie să avizez On. Preoțime, că schimbându-se dispozițiile postale, de aici înainte voi putea trimite opul numai acelorora, cari vor răspunde prețul anticipativ. Servească mai departe On. preoțimi spre orientare, că puținile exemplare ce mai am sânt ultimile și cu ele să epuisează și această a doua ediție.

Caransebeș la 27 Noemzrie 1916. *Dr. Dimitrie Cioloc*, profesor editor.

Asentări vor fi dela 8 — 20 Ianuarie 1917. Anume: Cei născuți între 1 Ianuarie 1892 — 31 Decembrie 1898 și obligați la gloate și la asentările de până acuma au fost declarați de neapți ori au fost dimiși prin supraarbitare de la serviciul militar; apoi gloțașii născuți dela 1865 — 1898 cari nu s'au prezentat până acum la asentări.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa III. din **Sârbi** pprezbiteratul Halmagiului devenită în vacanță prin trecerea în deficiență a parohului Irimie Sirca conf. ord. V. Consistor diec. Nr. 5110/1916 să publice concurs cu termen de **30 zile** dela I apariție acestuia în foaia of. „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Birul parohial legal. 2. Stolele legale. 3. Eventualul ajutor de stat. 4. Neîfiind casă parohială, parohia va închiria pe spesele sale proprii până la alte dispoziții o casă acomodată cu supraedificate și grădină.

Alesul va fi îndatorat să poarte dările publice după venitele sale preoțești, și să catehizeze la școala conf. din loc, fără alta remunerație.

Doritori de a ocupa acest post sunt poftiți, ca recursele lor ajustate conf. regulamentului, cu toate documentele prescrise, eventual și un atestat de serviciu și adresate comitetului pr. gr.-or. rom. din Sârbi (Szerb) să le înainteze în terminal de sus oficiului pprezbiteral gr.-or. rom. din Halmagiu (Nagyhalmagy).

Reflectanți sunt obligați a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare sub durată concursului, în sf. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în celea rituale și predicamente.

Din ședința comitetului par. din Sârbi ținută la 7/20 Decemvrie. 1916.

Irimie Sirca m. p.
preot preș. com. p.

Irimie Cristea m. p.
inv. not. com. p.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar* m. p. pprezbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă preotul Iosif Petcu din Bazoș să escrie concurs în termenul rezoluțiunii Ven. Cosistor Nr. 5973/1916 concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Fiitorul capelan va beneficia $\frac{1}{2}$ din venitele împreunate cu parohia parohului Iosif Petcu afară de

congruă și beneficiul casei parohiale cari sunt rezervate parohului. Va beneficia deci $\frac{1}{2}$ din sesiunea parohială și $\frac{1}{2}$ din birul și stola legală. Alesul va avea să stea la dispoziția parohului în afaceri oficioase va avea să se îngrijască însuși de locuință, să solvească dările după beneficiul asigurat în acest concurs și în fine să provadă catehizațiunea la toate școalele din loc fără altă remunerațiune.

Parohia este de clasa I. și deci dela recurenți să recere cvalificațiunea prescrisă în concluzul sinodului eparhial Nr. 84. II. 910.

Recurenții cari vor dovedi aceasta cvalificațiune și ar dori să reflecteze să-și înainteze petițiunile de concurs adresate comitetului parohial din Bazoș și ajustate cu documentele recerute în orginal [estras de bolez, Testimoniu de pe cl. III. și cel de maturitate, absolutoriu teologic, testimoniu de cvalificațiune preoțească, atestat de aparțineță și atestat de serviciu:] la oficiul protoprezbiteral gr.-or. rom. din Temeșvá-Gyárváros (Timișoara fabric) și totodată să se prezinte pelângă observarea dispozițiilor regulamentare (§. 33 din regulamentul p. parohii) în vre-o Duminică ori Sârbătoare în sf. biserică pin Bazoș spre a-și arăta desteritatea în cântare, oratorie și tipic.

Dat în ședința com. par. gr.-or. rom. din Bazoș ținută la 12 Nov. n. 1916.

Constantin Pigli m. p.
preșcdinte.

Dimitrie Țigu m. p.
notar.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. pprebiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. rom. din Bârșa se publice concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata dela comuna bisericască 600 cor. iar competențele dela aceasta sumă în sus sunt asigurate ca întregire de salar prin rezoluțiunea Nr. 152745 din 1915.

2. Cvarțir corespunzător în edificiul școalei cu supra edificate și jumătate intravilan pentru grădină; ori eventual, până la edificarea locuinței Inv. 2-a, 240 cor. relut de cvartir.

3. Spese de conferință 20 cor.

4. Scripturistică învățătorescă 10 cor.

5. Dela înmormântări, la care va fi poftit 2 cor., De încălzirea și curățirea internă a locuinței se va îngrijit învățătorul; iar de curățirea externă a locuinței învățătoresți, de curățirea sale de învățământ și de încălzirea ei, comuna bisericască.

Alesul învățător este îndatorat să conducă strana, instrueze elevii în cântările bisericăști, să-i conducă și supravegheze în sf. biserică regulat în fiecare duminică și sârbătoare fără alta remunerațiune.

Reflectanții sunt poștiți să-și înainteze recursurile adresate comitetului par. din Bârsa în termenul concursual, Preaonoratului Oficiu pbbiteral din Buteni și ajustate cu următoarele documente: 1. Extras de hotez 2. diploma de învățător, 3, atestat de apartinență, 4, atestat de se viciu și 5, eventuala dispensare dela miliție; având să se prezinte sub durata concursului în sf. biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului par. din Bârsa, ținută la 26 Iunie (9 Iulie) 1916.

Miron Grecu m. p.
preș. com. par.

Eugen Halic m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu: *F. Roxin*, pbbiter. insp. școlar.

—□—

3—3

Pentru întregirea posturilor învățătoresți din comunele bisericesti: **Babșa și Drăgoești**, din tractul Belințului, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. *Babșa*: În bani gata 1000 cor., scripturistică 20 cor., conferență 20 cor., eventuala întregire dela stat, volată și fostului de învățător, locuință în natură, cu grădină și de fiecare înmormântare câte 1 cor.

Dările după intrgvilan cad în sarcina învățătorului.

2. *Drăgoești*: În bani gata 345 cor., 7 $\frac{1}{2}$ Hl. grâu 75 cor., 6 Hl. cucuruz 42 cor., 2 $\frac{1}{2}$ jugăre pământ arător 15 cor., lemne pentru învățător 64 cor., pentru conferință 20 cor., pentru scripturistică 20 cor., pentru adunarea generală 20 cor., locuință în natură, cu grădină lângă ea, dela înmormântări unde e poștit, câte 1 cor., și eventuala întregire dela stat. avută și de fostul învățător.

Cei-ce doresc se reflecteze la ori-care din aceste posturi, sunt poștiți:

a) A-și trimite petițiile concursuale, instruate conform normelor în vigoare; respectivului comitet parohial, pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț (Belenzeze, Temes-megye); b) a se prezenta într'o Duminică ori într'o sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic; c) a acorda atestat de funcție și conduită dela respectivul șef, întrucât a fost și până acuma în funcție și d) a descoperi în scris, dacă e asentat, fără a fi făcut anul de vointar. Fiecare ales învățător la vre-unul din aceste posturi, e dator:

a) Să instrueze pe școlari cântările bisericesti; b) să-i conducă la sf. biserică și să-i supravegheze și

c) să presteze serviciile cantonale în și afară de biserică, fără nici o remunerație.

La Babșa vor fi preferiți cei cu cvalificațiune mai înaltă și apți a diriga cor.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb*, protopresbiter.

2—3

Aviz.

Cu tot respectul aducem la cunștința onor. public, că trecând ed. I. (30 mii) din calendarul nostru diecezan pe a. 1917 am scos de sub tipar a doua ediție în 10 mii esemplare. Aceasta nouă ediție e întregită și conține tarifa nouă postală și cea a competențelor de timbru, cari în ediția I nu s'au putut lua.

Prețul unui esemplar este 60 fil. + 15 fil. pentru porto.

La camande pentru cel puțin 30 esempl. oferim 25% rabat, privindu-ne și francatura.

Cu stimă:

Librăria Diecezană

Librăria diecezană Arad

strada Deák Ferenc Nr. 35.

**Mare depozit în ornate și
recvizite bisericesti (mormânturi, prapori, cădelnițe,
cruci, candel, potire, litier,
stelute, miruitor, lingurițe,
discuri, copii etc.)**

Prețuri moderate.

Serviciu prompt.